

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lapfőmunkálos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásáól:
FALCONE LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Pártbíráskodás.

A cikk címéből könnyű kitalálni, hogy zombori esetről van itten ismét szó. Mert a Zomborban most hatalmas levő párt jóvóltából egy kis törvénytíprásért, az igazság arcuiveréseért, botrányos stiklikért és agyafúrt gázságokért, egyszerűen — népies nyelven mondva — egy kis „úri huncutság”-ért bizony soha se kell a szomszédba mennünk.

Az országos képviselőválasztás szennyését éppen most mossa-szapulja a bíróság. Van ott annyi piszok és infámia, hogy jóízű ember gyomra fölháborodik tőle. De Nikolits és társai tudvalevőleg gondoskodtak róla, hogy a törvényhatósági bizottsági választás méltó pendantja legyen a hirhedt képviselőválasztásnak és turpisságokban, visszaélésekben, elnöki rakoncátlankodásban ne engedjen amannak egy hajszálynit sem.

Hiszen élénk emlékezetében van még mindenkinek, hogy mik történtek itt a múlt évi december 22-én végbe ment obstinár választásnál.

Emlékezünk rá, hogy a felsővárosi kerületben Novákoviits Izidor választási einök, a nagy Gyúró receptje szerint, tömegesen utasította vissza az ellenzéki választókat s csak így sikerült neki becsempészni a mungó jelölteket. Emlékezünk, hogy a bánáti kerületben dr. Lallosevits János elnök brevi manu ismeretleneknek nyilvánította s ezen ürügy alatt elzárta a szavazástól a jogosult polgárok egész nagy tömegét. Emlékezünk, hogy a januári pótválasztásnál a tisztelt mungó urak szimpliciter a sutba dobták az érvényben levő ideai választási névjegyzéket s a régebbi, nekik kedvezőbb liszta alapján szavaztattak.

A nagy és méltó fölháborodást, melyet ezek a brutális erőszakoskodások és visszaélések előidézték, némileg enyhítette az a biztos tudat, hogy a törvényes jogorvoslat majd meghozza a sérelmek reparálását s a durván felrúgott jogrendet majd helyreállítja az illetékes felsőbb fórum.

Beadódtak tehát a panaszok és felszólamlások s vártuk első sorban az igazoló választmány döntését. Nem azt vártuk, hogy ez majd nyomban igazságot szolgáltat, mert hiszen jól tudtuk, hogy ott a mungók vannak többségben s ismerjük a régi közmondást, hogy: „holló a hollónak nem vájja ki a szemét.” Hanem arra voltunk kíváncsiak, hogy a rabulisztika micsoda szépség-tapasszal borítja be az elkövetett abszurd merényleteket?

Nos, ebben a várakozásunkban alaposan csalódtunk. Szépség-tapaszt bizony nem találtak a jó urak; hanem azért mégis segítettek magukon ama régi recipe szerint, hogy: „ha nem győződ okkal, bátran vágj közbe botokkal.”

Lapunk múlt számában tévesen jelentettük ugyanis, hogy az igazoló választmány elutasította a panaszokat. — Nem, azt nem cselekedte. E helyett szépen elnyelte, elsikkasztotta, a föld színéről eltüntette az összes felszólamlásokat. Az alatt a képtelen ürügy alatt, hogy a panaszok aláírásai nincsenek két tanu hitelesítésével ellátva, egyszerűen ignorálta, nem létezőnek nyilvánította azokat és kimondotta, hogy a választásokat „panasz hiányában” igazoltaknak jelenti ki.

Meg áll az ember esze, mikor ezt a hallatlan abszurdumot látja és hamarjában nem is tudjuk eldönteni, hogy nevetséges ostobaságnak, vagy cinikus rosszhiszeműségnek tartjuk-e azt, avagy mindkettőnek együttvéve? Nagy öszszegbe mernénk rá fogadni, hogy ha ezt a bíráskodási monstrumot megküldendők az ország összes törvényhatóságainak, országos kacagás, vagy országos elképedés fogadná azt.

Következik most a bíráló választmány döntése. De nem ringatjuk magunkat illúziókban; tudjuk, hogy onnét nem várhatunk orvoslást, mert hiszen köztudomás szerint ugyanabból a posztóból való a bíráló választmány is, amelyikből az igazoló választmány kikerült.

Előreláthatólag tehát a közigazgatási bíróság elé kerül majd a dolog. Kénytelenek leszünk oda vinni, de —

pirulva visszük oda; mert szégyen az egész városra, hogy itt ilyen csodabogarak teremnek; szégyen, hogy ilyen elemek tartják a kezükben a város kormányrúdját.

S a közigazgatási bíróság bizonyára azon fog elmélkedni, hogy ezekkel az emberekkel, akiket ennyire rabul ejtett a pártszervevény s akiknek tisztánlátását ennyire megzavarta a pártérdek, tulajdonképpen mit kellene csinálni? Gondnokság alá kellene-e őket helyezni elmezavar gyanúja miatt, vagy — javító intézetbe küldeni?

Amilyen szép világot élünk azonban, az sem lehetetlen, hogy Vojnits báró valami rendjelet, királyi tanácsosságot, udvari tanácsosságot eszközöl ki nekik. Az ördög nem alszik és Vojnits báró olyan — kegyelmes és olyan mindenható.

Politika.

A választójog és a szabadkőmivesek.

Véletlenül a kezünkbe jutott egy körlevél, melyet a budapesti Eötvös páholy vezetősége küldött szét és amelyben február 22-re „közös munká”-ra hívja meg a „testvérek”-et és pedig „azon mindinkább észlelhető differenciák megbeszélése és elosztatása végett, amelyek az általános, egyenlő, titkos választójog fogalma körül, az azt elfogadó testvérek között is fenforogni látszanak”. A körlevél szerint e differenciák miatt célszerű lesz, hogy: „határozott, szabatos, hézagot nem hagyó konkrét formában állapíttassék meg az a *minimum*, (!) amelyet a szabadkőművesség, az általános, egyenlő, titkos választójog *cime alatt* elfogad”. Hogyan, tisztelt páholy, hát differenciák vannak a „testvérek” között ebben az elsőrangú demokratikus kérdésben és mi több, önök már „minimum”-ról beszélnek; tehát alkudni akarnak a saját becses lelkiismeretükkel és valószínűleg hajlandók is ötven percentre kiegyezni? Hát ide jutottunk a híres demokraciával! Hiszen a tisztelt szakadkőmíves szövetségi tanács 1907. május 25 én nagyképűen kimondotta, hogy „az általános választójog kérdésében a szövetség *kötelel* elmenni *létének kockázatáig is*”. Nekünk most már úgy rémlik, hogy ezzel a mostani takarodóval a tisztelt szövetség szépen deferál Tiszának és a reakciós áramlatoknak. Hanem akkor legalább tessék levetni a demokratikus álarcot, mert amit ebben a dologban csinálnak, az nem egyéb, mint a demokratikus néprétegek becsapása és közönséges világcsalás.

Vizsgálat a petíció ügyében.

Tizenkettedik nap.

Február 20-án, a vizsgálat 12-ik napján a választást megelőzőleg többeknél, névszerint: Sztrícsevits Kójjónál, Plávsits Gávrónál, Sztrícsevits Zsivkónál és Konyovits Drágánál végbement etetés itatás képezte a vizsgálat tárgyát.

A bíró 38 tanút hallgatott ki. Ezek közül nyolc és pedig: Obuskovits Tósa, Obuskovits Lázár, Plávsits Milován, Sztrícsevits Vása, Plávsits Dobren, Plávsits Damjen, Zsivits Szovrén és Bratics Lázár nem vett részt a traktán, egyik másik hallott róla, de közvetlen tapasztalásból nem tud semmit. Ellenben a többiek mindnyájan bizonyították és beismerték a lakomázást s többen igen érdekes és értékes vallomást tettek, amint kiténik az a következőkből:

1. A *Sztrícsevits Kójjónál* végbement etetés itatásra nézve: Sztrícsevits Bránkó elmondotta, hogy őt Konyovits kortesei hívták Sztrícsevits Kójjóhoz azzal, hogy ott majd megmondják, *kire kell szavazni és hogy lesz ott áldomás is*. Ő el is ment, részt vett az áldomásban, volt ott vagy 10 választó. Plávsits Lázár vallja, hogy a választók dicsekedtek vele, hogy Sztrícsevits Kójjónál és Plávsits Gávrónál nagy lakomát rendezett a Konyovits párt; több választót névszerint felsorolt, akik maguk dicsekedtek, hogy részt vettek a lakomázáson. Maga Sztrícsevits Koszta Kója beismerte, hogy Konyovits két kortese fölkereste, az ő házához hívták a választókat, mintegy 12 embert; az egyik kortes, *Konyovits Lázár vitt 12 kiló húst és 50 liter bort*, azt elfogyasztották. Plávsits Lázár Izsákov vallja, hogy ott volt apósánál, Sztrícsevits Kójjónál több választóval együtt, ettek, ittak s Sztrícsevits Kója azt mondta, hogy a bort és húst Konyovits Lázár hozta. Tudja, mert ott is jelen volt, hogy Sztrícsevits Zsivkónál és Plávsits Gávrónál is hasonló lakoma volt. Sztrícsevits Mladen vallja, hogy vacsorára hívták Sztrícsevits Kójjóhoz, el is ment, voltak ott többen, ettek, ittak, de nem fizettek semmit. Plávsits Izsák vallja, hogy hívták vacsorára Sztrícsevitshez, de nem ment, azonban hallotta, hogy többen lakmároztak ott. Sztrícsevits György vallja, hogy hívták vacsorára Sztrícsevits Kójjóhoz, elment, evett, ivott, voltak ott többen; elment még Plávsits Gávróhoz is, ahol szintén volt lakomázás; *az enni és innivalót a Konyovits-párt adta*; rajta kívül részt vettek az eszem-iszomban százan is, de hogy kik, azt nem tudja. Sztrícsevits Mladen Périn vallja, hogy a Konyovits párt kortesei hívták Sztrícsevits Kójjóhoz lakomára; el is ment, ettek, ittak ott többen. Sztrícsevits Szima hasonló vallomást tett. Sztrícsevits Milán szintén így vallott. Plávsits Szima vallja, hogy őt is hívták a Konyovits kortesek Sztrícsevitshez vacsorára, de ő nem ment. Rozmanits Péter hasonló vallomást tett. Kandier József vallja, hogy a Konyovits pártiaktól hallotta, hogy Sztrícsevits Kójjónál lakoma volt a választás előtti napon. Jelits Milán hasonló vallomást tett.

2. A *Plávsits Gávrónál* végbement lakomázásra nézve a következő tanúk tettek vallomást: Plávsits Lázár vallja, hogy a Konyovits-pártiak dicsekedtek előtte, hogy Sztrícsevitsnél és Plávsits Gávrónál vacsora volt a választók részére. Plávsits Vojin vallja, hogy őt Plávsits Gávróhoz enni, inni hívták, megjelent ott és részt vett az ingyen lakomában, voltak ott többen. Plávsits Szevén hasonló vallomást tesz; ő 15-re teszi a lakmározó választók számát. Plávsits Néca vallja, hogy hívták Plávsits Gávróhoz azzal, hogy *majd ott megbeszéljük, kire szavazzanak és hogy a Konyovits kortesek vittek oda bort, húst, lesz vacsora*. Ő elment, részt vett a traktában; jókedvű emberek voltak ott sokan. Plávsits Vladimir vallja, hogy hívták lakomára Plávsits Gávróhoz, de nem ment, azonban másoktól tudja, hogy ott lakmároztak. Terzits Péter beismerte, hogy meghívás folytán részt vett Plávsits Gávrónál a lakomán. Terzits Tósa hasonló vallomást tett. Zsivits Novák szintén így vallott. Kandier József és Jelits Milán a Konyovits-párti választóktól tudják, hogy Plávsits Gávrónál ettek-ittak. Maga Plávsits Gávró vallja, hogy

Konyovits kortesei kérdezték tőle, hogy *kire szavaz* s mikor azt felelte, hogy *senkire*, akkor arra kérték, hogy *a házában vacsoráztassa meg a körülötte lakó választókat, e célra meg is vettek tőle egy birkot és adtak egy kis hordó bort*. Ő ebbe beleegyezett s a lakoma a házában végbement. Ő maga pedig a választásnál Konyovitsra szavazott.

3. A *Sztrícsevits Zsivkónál* adott lakomára nézve: Belyánszky Bóza vallja, hogy a Konyovits kortesek meghívása folytán részt vett a Sztrícsevits Zsivkónál rendezett vacsorán, voltak ott többen s ettek-ittak. Maga Sztrícsevits Zsivkó beismerte, hogy *adott egy kis enni-innivalót a nála összegyűlt választóknak és az itala a pénzt a Konyovits-párt kortesétől, Konyovits Lázártól kapta*. Szabó József beismerte, hogy részt vett a Sztrícsevits Zsivkónál rendezett ingyen lakomán; voltak többen is.

4. A *Konyovits Drágánál* végbement lakomázásra nézve: Bratics Mihály vallja, hogy Konyovits kortesei hívták Konyovits Drágához vacsorára, de ő nem mehetett. Micits Vása vallja, hogy részt vett a kérdéses ingyen lakomán, volt ott vagy 12 választó, ettek, ittak. Másits Zsivkó vallja, hogy Konyovits párti kortesek hívták Konyovits Drágához italozni, ő elment, részt vett a lakomán, volt ott nagy társaság, sok választó. Bratics Mladen vallja, hogy hívták vacsorára Konyovits Drágához, de ő nem ment.

Az itt elsorolt négy traktán részt vett választók számát a vallomásokból pontosan megállapítani nem lehet ugyan, de annyi mégis kiderült, hogy ezzel az etetés itatással megfertőzött szavazatok száma az egyes vallomások szerint minimum 50-re tehető.

Tizenharmadik nap.

Február 21-én, kedden 21 tanú kihallgatása történt meg. A vizsgálat tárgyát ezúttal is az előző napon szónyegen forgott etetés itatási esetek képezték.

A tanúk közül 9, névszerint: Sztrícsevits Koszta, Ráda fia, Szimendits Vása, Rácits Sándor, Vukadinovits János, Csicsovacscky István, Plávsits Ignác, Obuskovits Miladin, Vukadinovits Szevén, Vukadinovits Milán nem vett részt az etetésen s nem is tud semmit.

Ellenben a többi vallomás bizonyítékot szolgáltatott a petíció mellett. Szimendits Szima beismerte, hogy a választás előtti napon Konyovits Drága magához hívta a szavazás megbeszélése végett; a borozásban részt vett. Szimendits Száva Sebő hasonló vallomást tett, de ő már nemcsak borozott, hanem vacsorált is. Szimendits Sztánkó szintén csak a borozásban vett részt. Szimendits Koszta Pántin beismerte, hogy Konyovits-párti kortesek hívták Konyovits Drágához, ott megbeszéltek, hogy miképpen szavazzanak és boroztak is; ő a vacsorában nem vett részt. Obuskovits Koszta vallja, hogy nem ment ugyan el Konyovits Drágához, de tudomása van róla, hogy ott ettek-ittak a választók. Szimendits György vallja, hogy egy Konyovits-kortes hívta Konyovits Drágához megbeszélni, hogy miként szavazzanak; ő nem vacsorált, de az italozásban részt vett. Obuskovits Zsivkó beismerte, hogy Konyovits Pál hívta Konyovits Drágához, mondván, hogy lesz ott ital és majd beszélgetnek a szavazásról; el is ment, ott iszogott a többiekkel; hogy mennyi bor fogyott, nem tudja, de látott egy hordó bort csapon. Peits Koszta vallja, hogy őt is hívták Konyovitshoz vacsorára, de ő nem ment. Bikár Ignác hasonló vallomást tesz; ő azonban nemcsak nem ment a vacsorára, hanem Fernbachra szavazott. Radanov Pelagits Damjen vallja, hogy két kortes hívta Konyovitshoz, hogy *ott majd megbeszéljük, kire szavazzanak*, lesz ital is; elment, ivott is bort, de nem vacsorált a többiekkel. Vukadinovits Demeter Mita vallja, hogy a Konyovits-párti kortesek meghívására elment Konyovitshoz és a borozásban részt vett. Peits György vallja, hogy a Konyovits-kortesek hívták lakomára és borra Konyovits Drágához, el is ment, de csak a borozásban vett részt.

A tizenharmadik napi vizsgálat tehát kilenc fertőzött szavazatról adott bizonyítékot.

Tizennegyedik nap.

Február 22-én, a vizsgálat tizennegyedik napján, a Masirevits Sándornál lefolyt etetés itatás ténye került tárgyalásra.

A kihallgatott 18 tanú közül 6, névszerint: Belyánszky István, Józszits Tósa, Manojlovits Zsivkó, Masirevits Néca, Masirevits Milán, Masirevits Tósa azt vallotta, hogy hívták ugyan Masirevits Sándorhoz borozni, de nem ment. A többiek, név szerint: Masirevits János, Manojlovits Gábor, Manojlovits Szevén, Masirevits Ráda, Belyánszky Jóca, Józszits Mikó, Masirevits Lázár, Masirevits György Urosev, Masirevits György, Sztojkov fia, Masirevits Miklós, Masirevits Lázár, György fia, Masirevits Száva Nikolin beismerték, hogy borozni hívták őket a kortesek, meg is jelentek és részt vettek az italozásban. Közülük Belyánszky Jóca, Józszits Tósa, Masirevits Lázár és Masirevits György Urosev azt is vallották, hogy nemcsak borozni hívták őket, hanem megbeszélni, hogy kire szavazzanak? Masirevits Lázár György fia látta a boros hordót is. Egy tanú vallotta, hogy vacsorálni csak négyen vacsoráltak, egy másik pedig azt mondta, hogy huszan vettek részt a borozásban. Tizenkettő már bsismerésben van, hátra van még nyolcnak a vallomása. Bizvást megállapíthatjuk azonban, hogy ezen a párt-tanyán is húsz szavazatot vált fertőzötté, miután az itatás a választást megelőző napon történt.

*

A vizsgálat mai, előrehaladott stádiumában indítatva érezzük magunkat kifejezést adni egy megjegyzésünknek, amely a vizsgálatot vezető táblabíró magatartására vonatkozik.

Feltűnő és szembeszökő ugyanis, hogy míg a bíró úr a vizsgálat kezdetén, amikor a relativ érvénytelenségi okok vizsgálata volt szónyegen, meg lehetős tárgyilagosságot és pártatlanságot tanúsított, később, különösen amikor az abszolút érvénytelenségi okokra került a sor, magatartását egészen megváltoztatta; amennyiben a petíció képviselőit az igazság kiderítésére irányuló törekvésükben rideg szigorúsággal korlátozta, a tényállás megvilágítását célzó keresztkérdések föltevését kereken megtagadta s egyáltalában oly merev egyoldalúságot tanúsított és tanúsít, mintha a Kuria nem azért küldte volna őt ide, hogy a valóságot földerítse, hanem azért, hogy a tények elpalástolását előmozdítsa.

Úrüggyül, persze, többnyire azt hozza fel, hogy a feltett kérdések túl lépik a Kuria által szövegezett kérdések területét, illetőleg szó szerint nincsenek benne a kuriai határozat szövegében. Pedig nem volna szabad elfelednie, hogy akármiképp fogalmazta is a Kuria a kérdések szövegét, az intenciója mindenesetre az volt és más nem is lehetett, hogy az illető dolgok a vizsgálat során tisztázassanak. Tehát a Kuria határozatának szellemével nyílt ellentétben áll a tényállás tisztázását célzó kérdések föltevésének elutasítása. Már pedig éppen a bírói hatáskörben kell mindig szem előtt tartani azt a principiumot, hogy: „a betű öl, a szellem él.”

A magunk részéről úgy véljük, hogy a bíró úr ezen félszeg magatartásának rugója valószínűleg abban az állandó érintkezésben található fel, me-

lyet a bíró úr az egyik pörös féllal, a Nikolitsokkal és a kormány politikai exponensével, a főispánnal fentart. Szó sincs róla, senkinek sincs joga a bíró társadalmi érintkezését korlátozni; de az mégis feltűnő és méltán visszatetsző, hogy a bíró úr Nikolitsokkal állandóan fraternizál és minduntalan a főispánhoz szaladgál.

Mi távolról sem akarjuk gyanúsítani a bíró úr szándékának tisztaságát; mégis úgy véljük, hogy az adott helyzetben legalább is nem opportunus dolog ez a szemetszűrő barátkozás. Mert a bíró úr is ember s így aligha vonhatja ki magát, (ha észre nem veszi is), állandó társaságának szuggesztív hatása alól. S még ha nem így volna is, ez a fraternizálás mindenesetre rápot ad a szkeptikus tépelődéseknek és a közönség izgatottságának, ami bizonyára ártalmára van a bírói tekintély presztízsének és a bírói megbízhatóságba vetett közhit szilárdságának.

Tehát: több jóakaratot és előzékenységet kérünk a bizonyítás szabadsága iránt és kevesebb fraternizálást a — noturius érdekeltekkel!

HIREK.

A függetlenségi és 48-as kör közgyűlése. A zombori függetlenségi és 48-as kör, az alapszabályok értelmében március 15-én délelőtt 11 órakor tartja meg rendes közgyűlését, a kör Erzsébet körúti helyiségében, amire e helyen is fölhívjuk a körtagok figyelmét.

Rados Márk temetése. A zombori függetlenségi és 48-as párt érdemes alelnökének Rados Márk földbirtokosnak temetése február 19-én, délután fél öt órakor ment végbe nagy gyászompával és a közönség impozáns részvétele mellett. Az elhunyt Erzsébet-téri házában már jóval a temetésre kitűzött idő előtt nagyszámú közönség gyűlt egybe, hogy a küldöttségek és a testületileg megjelent egyesületek már nem is jutottak be az udvarra, hanem az utcán helvezkedtek el. A végtisztességtételen a városi hatóság is képviseltette magát, Alföldi Árpád dr. helyettes polgármester által. Ezen kívül testületileg vett részt a zombori függetlenségi és 48-as párt, valamint az Iparos-Kör is. A függetlenségi és 48-as párt Méri Ignác elnök vezetésével és mintegy 200 taggal, zászló alatt vonult ki, az Iparos-Kör hasonlóképpen; ez a két testület menetközben egyesült és impozáns tömegével nagyban emelte a gyászpompá fényét. A sok ezer főből álló gyülekezet elkísérte a megboldogultat örök nyughelyére, a kis temetőben lévő családi sírboltig, ahol, a koporsó egyházi beszentelése után, Budai Gerő, főgimnáziumi hittanár mondott a függetlenségi és 48-as párt nevében emelkedett szellemű és mélyen megható búcsúztató beszédet, méltatva az elhunyt hazafias és közéleti érdemeit s hangsúlyozva, hogy a zászló kihullott ugyan az elhunyt hazafi kezéből, de az ő emléke és az eszme, melyért oly nemes hévvel és buzgósággal küzdött, él és élni fog közöttünk. A megboldogult családja a szomorú esetről a következő gyászjelentést adta ki: „Rados Márkné szül. Kalmár Mária mint özvegye, úgy a maga, valamint az alulírottak nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje, illetve gondos jó atyjuk, apósa, vejük, testvére és nagybátyjuk, Rados Márk földbirtokos folyó évi február hó 18-án reggel életének 53-ik évében hosszas betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogultnak földi maradványait folyó évi február hó 19-én délután 1/25 órakor fogjuk az Erzsébet-tér 3. számú gyászházából a római katolikus kistemetőbe örök nyugó helyre kísérni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat, pedig folyó évi március hó

8-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli római katolikus plébániatemplomban a Mindehatónak bemutatni Zombor, 1911. évi február hó 18-án. Áldás emlékének, béke hamvainak! Dr. Dvornák Miklósné szül. Rados Juci, ifj. Rados Márk, Rados József, gyermekei. Dr. Dvornák Miklós, veje. Özv. Gromilovits Józsefné szül. Rados Ágnes, testvére. Rados Antal, nagybátyja. Kalmár János és neje szül. Köszeghy Anna, apósa, illetve anyosa. Bosnyák József, Gromilovits István, Rónai Balázs nejevel, Husvéth Gyuláné szül. Rados Józsa férjével, unokaöccsei és hugai.

Március 15. ünneplése. A zombori függetlenségi és 48-as párt 100-as intéző bizottságának 21-es albizottsága február 20-án, Méri Ignác elnöke alatt tartott ülésében foglalkozott a március 15-iki ünnepély programjával s azt a következőkben állapította meg: A párt délelőtt testületileg részt vesz az ünnepi misén, s azután a Schweidel-szoborhoz vonul s a szobrot az evégből fölkérendő iparos dalárda közreműködésével, alkalmi beszéd kíséretében megkoszoruzza. Délután résztvesz a szokásos közös ünnepélyen, amelyet tudvalevőleg a március 15-iki állandó bizottság rendez. Este 8 órakor társas vacsora lesz a függetlenségi és 48-as kör összes helyiségeiben. *A társas vacsorán hölgyek is részt vesznek.* Egy teríték ára 1 kor. 60 fillér. A társas vacsorára jegyek előre válthatók a kör helyiségében, továbbá a kör szolgánál és Sztrilich Aladár, Mayer István, Metz József kereskedésében.

A nyomdászok estélye. A zombori könyvnyomdászok az iparos dalárda közreműködésével február 18-án tartották meg műkedvelői előadásukat és táncmulatságukat a városi színházban és az „Elefánt” vendéglő helyiségében, igen szép anyagi és még szebb erkölcsi sikerrel. A közönség majdnem egészen megtöltötte a színház nézőterét s a páholyok nagyobb része is el volt foglalva. Ami az előadást illeti, az a kényesebb igényeket is minden várakozáson felül kielégítette. Az iparos dalárda, a töle megszokott precizitással adta elő énekdarabjait, megérdemelt zajos tetszésnyilvánítások mellett. A közönség szívesen vett volna és lelkes tapsokkal provokált még több dalt is, de az idő rövidsége miatt nem lehetett ennek a kívánságnak eleget tenni. A monológok, szaválás és magánjelenet előadói — Ujkéry Teruska, Schneider Mariska és Weindl Mátyás — sok tapsot és lelkes éljeneket arattak. Különösen Ujkéry Teruska és Schneider Mariska olyan otthonosan mozogtak a színpadon és olyan bájosan adták elő nem közönséges alakító képességet és ügyességet igénylő szerepeiket, hogy igazán rászolgáltak a viharos tetszésnyilvánításokra s méltán fölkeltették azt az óhaját, hogy még többször viszontlássuk őket a színpadon. „Az egyetlen kabát” című bohózatot Lukits András, Gabrits Lajos, Weindl Mátyás, Konyovits György, Vaszylyevits György és Bakhausz Oszkár sok komikummal és meglepő rutinnal adták elő s kiváltképen Gabrits, Weindl és Konyovits annyi ügyességet tanúsítottak, hogy szinte elfeledtük, hogy nem hivatásos színészeket, hanem műkedvelőket látunk. Az előadás után következett a táncmulatság s itt már a szép lányoknak és bájos asszonyoknak egész tömege szerezelt, nem csoda tehát, hogy a csapongó jókedv kivilágos kivirradtig együtt tartotta az egész társaságot.

A Rákóczi-szobor ügye. Vértesi Károly a Rákóczi-szobor bizottság elnöke a következőket írja lapunknak: A Rákóczi-szobor kismintájának bemutatása alkalmából téves híreket közöltek a budapesti lapok. A szoborbizottság nem tarthatott ülést Budapesten Jankovits Gyula szobrászal, mert a bizottságból csak magam voltam ott. Az ércbe öntés is csak a nagyminta elfogadása után lehet, az ünnepélyes leleplezés tehát nem lehet őszön már mikor a beton alapnak üllepedése csak a jövő télen lesz. A közölt egyéb hírek valók. A kis minta bemutatása Zomborban, március első napjaiban lesz.

A munkások alarcos bálja. A zombori összmunkásság február 26-án, az „Elefánt”

szálló összes termeiben álarcos bálát rendez. Belépti díj személyenként előre váltva 1 kor., a pénztárnál este 1 kor. 20 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Az iparos dalárda farsangi dalestélye. A Zombori Iparos Dalárda — mint már említettük — február 26-án, vasárnap farsangi dalestélyt rendez az ipartestület helyiségében, a következő műsorral: „Elment az én rózsám...” férfikar. „A világgjáró angolok”. Előadják: Krieg Károly, Bozsánszky József és Kunák Jordán. „Este van már”. Férfikar. „A vig szabók”. Előadják: Hrabovszky István, Krieg Károly, Ispánovits Mihály és Répits Ferenc. „Falu végén”. Férfikar. „Tanítás egyiptomi módszer szerint”. Előadja: Répits Ferenc. Műsor után tánc. Belépti díj 1 korona. Családjegy 2 kor. 50 fillér. Partolótagsági szelvények nem érvényesek. Személyre szóló meghívók nem bocsátatnak ki. Kezdeté este 8 órakor.

Szerkesztő választás. A Zentán megjelent *Összetartás* című politikai és társadalmi hetilap szerkesztését *Dudás György* vette át.

A Napközi Otthon egyesület 25-én szombaton tartandó teastélyének előkészületei minden várakozást felül mulnak. Eddigi jó híreik sikerült estéinek előreláthatólag ez csak emelni fogja; a mindég szép és nagy társaság vidám hangulata csábítja a közönséget. A minden tekintetben gondos körütekintő rendezőség pedig igyekszik a vendégeknek idejét kellemessé tenni. Karzati jegyek kaphatók még Kollár József könyvkereskedésében 3 koronáért.

Művész estély. *Pintér Imre* a v. népszínház elsőrangú tagja jövő hó 4-én, azaz szombaton tartandó művész estélye, iránt már is szokatlan érdeklődés nyilvánul s ha az előjelek nem csalnak, úgy mint mindenütt, zsúfolt ház fog tapsolni az ideránduló kis művészgárdának. A gazdag műsor szigoruan ragaszkodik ahhoz, hogy ép úgy a fiatal úri leányok, mint a diákság is végighallgassa s mindenütt, ahol Pintér estélyeit rendezi egy igazán kellemes est benyomásával hagyja el a színházat a közönség. A részletes programot falragaszok és napi színlapok jelzik, a jegyek árusítását már megkezdte Kollár József könyv- és papírkereskedésében a rendes színházi áron.

A szerb jótékony nőegylet jelmezestélye. A zombori szerb jótékony nőegylet által március 4-én, a városhíza nagytermében rendezendő fejjelmez-estélyre már kibocsátották a meghívókat, a rendezőség felkéri az urakat és hölgyeket, hogy az estélyen fejjelmezben megjelenni sziveskedjenek. A három legsikerültebb fejjelmezt egy-egy művészi olajfestménnyel vagy rajzzal fogják jutalmazni. A belépő jegy ára személyenként 2 korona, karzati jegy ára 3 kor. Kezdeté este félkilenc órakor.

Fehér Gyula jótékonyága. Mint értesülünk, Fehér Gyula zombori apátplébános, hosszú évek során át követett nemes szokásához híven, az idén is 200 koronát küldött a zombori betegsegélyező és temetkezési egylet számára, annak elnöke, Pekánovits András kezeihez. Ezzel Fehér Gyula adománya immár elérte a 7000 koronát. Az egyesület elhatározta, hogy e tekintélyes összegből „Fehér Gyula alapítványa” címmel jótékonyági alapot létesít, amelynek kamataiból szegény sorsú tagokat fognak külön segélyben részesíteni. Donoszlovits Vilmos dr. indítványára az egylet elhatározta, hogy a jótékony főpap iránt háláját megfelelő módon fogja kifejezni.

Ipari munkaviszony és munkakönyv. A hatásköri bíróság 105/910 sz. határozatában kimondotta, hogy bár az ipartörvény szerint az iparossegédeknek munkakönyvvel kell bírnia, az a körülmény, hogy a segédeknek esetleg munkakönyvük nincsen, a szolgálati viszony természetén nem változtat, miért is az ilyen viszonyból eredő panaszok elbírálásánál az ipartörvény rendelkezései alkalmazandók akkor is, ha a segédnek munkakönyve nincs. De nem változtat a munkakönyv hiánya az elsőfoku iparhatóság hatáskörén sem, azaz a munkakönyvvel nem bíró ipari alkalmazott is az 1. foku iparhatóság előtt érvényesítheti a szolgálati viszonyból eredő követelését.

Iparkamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara Szegeden, február 23-án

teljes ülést tart, melynek tárgysorozatában az általános érdekű dolgokon kívül a következő, Bácsmezei és Zombort közelebbről érdeklő tárgyak fordulnak elő: Bácsbodrog vármegye területén lakó kisiparosok részére Boszna-Brod-ból szállítandó motorbenzin után járó kedvezményekben való részesítésről szóló miniszteri leirat. A kézmű és kisiparnak állami támogatásáról szóló miniszteri leirat. Bácsmezei alispánjának a kerényi házalás eltöltéséről szóló átirata. Véleményadás — a többek között — egy zombori végeladás tárgyában. A törvényhatósági ipartanács tagjainak megválasztása.

Köszönetnyilvánítás felülfizetésekért.

A kossuthfalvai iparosok és kereskedők által az iparos tanulók kiállításának jutalmazására f. hó 4-én rendezett táncmulatságon felülfizelni kegyesek voltak: Pilaszánovits József, Fernbach János 10—10 korona, Schadt Ignác 9 korona, Steiner Ede 5 kor., Sándor István, Pálch Antal Oblath Máthán 4—4 kor., Oravec Sándor, dr. Déri Henrik 3—3 kor., Lelbach Antal, Hetesy Viktor, Sipos János, Faragó Ferenc, N. K., Varga Sándor, Horn István 2—2 kor., özv. Meilatinné, Krisztháber Mihály, Farkas Béla, ifj. Wilhelm József, Wiland Mihály, Jeges János, Göttel Antal, Klein Manó, Sztruhár János, Nagy B. Imre, Sója Bálint, Sebők Lajos, Meuzsik Sándor, Krausz István, N. N., Tipold József 1—1 kor., Kovács Béla, Kohn Sámuel, Schreiber Mátyás, Kertész Gyula, Kocsis Péter 50—50 fillér, Hauer Ignác, Jeges József, Szarka József, Albrecht János, Szeitz Antal 40—40 fillér, Krausz Ede 30 fillér, Schumacher Ádám 20 fillér, Kiknek ez úton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Szerkesztői üzenet.

Bácsföldvár. A szíves figyelemzeteit köszönjük. De ha nem családunk, valami aktuális oka volt ennek a figyelemzetésnek. Méltóztassék tehát azt közelebbről megjelölni.

Vidéki levelezőinknek. Azokat az urakat, akik, mint vidéki tudósítók, tisztelet-peldányként kapják lapunkat, tisztelettel kérjük, hogy tudósításaikkal vagy másnemű dolgozataikkal bennünket felkeresni szíveskedjenek: mert akik egy hónapon belül életjelt nem adnak magukról, azok számára a tisztelet-peldányt többé nem küldhetjük.

Felelős szerkesztő: PINTER GYULA.

HIRDETÉSEK.

Lakás kerestetik!

1—2 szobás lakást, bútor nélkül, lehetőleg teljes ellátással keres „állandó lakó.”

Cím a kiadóhivatalban. 23. 3. 1

FIGYELEM!

A legjobb ételek és italok úgy az étteremben, mint

házon kívül is csakis a

„Hungária“ vendéglőben kaphatók.

(Hungária-gőzfürdő mellett.)

Legjutányosabb abonement.

Erdelyi aszu, tokaji és szekszárdi

kitűnő borok

allandóan raktáron.

Kiváló tisztelettel:

Báthory György,

vendéglős.

Ujdonság

a Lecithin Cognac

tapláló ereje folytán elsőrendű erősítő
gyógycognac.

A Lecithin Cognac testileg visszamaradt egyéneknek, úgy gyermekeknek mint felnőtteknek, de kivált lábadozóknak lévő gyengélkedőknek csodálatos hatással bír, mert a hanyatló erő rövid használat után tökéletesen helyre áll, miért is az orvosok nagyon ajánlják.

Kizárólagos egyedüli elárúsító hely:

Mayer István

fűszer-, csemege-üzletében

Zomborban.

14—12 5

Fix fizetés

és magas jutalek mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkénti elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.

BUDAPEST, Ferencziek tere 6.

89—13

FATTINGER

húsrostos

kutya-lepénye.

A legjobb és legegészségesebb eledel bármely fajtájú kutyák részére.

Főraktár:

Rácizits és Czvrkusits

cégnél ZOMBOR.

Ferenc szatorna részvénytársulat mérnöki hivatala.
667/1911. szám.

HIRDETÉMÉNY.

A Ferenc szatorna részvénytársulat műtárgyainál 1911. évben eszközözendő fentartási munkálataihoz szükséges fa- és egyéb építési anyagok szállítására ezennel nyílt versenytárgyalást hirdetek.

A szállítandó fontosabb anyagok körülbelüli mennyisége a következő:

73.5 m³ 33 cm. átm. fenyő gömb szálfa.
18.7 m³ I. oszt. lucfenyő palló.
110 drb szélideszka és lécek.
29.5 m³ I. oszt. tölgyfa palló 1.9—4.00 m. hosszú 8/30 cm.
25.8 m³ II. oszt. tölgyfa palló 4.3—7.00 m. hosszú 8/30 cm.
3.00 m³ I. oszt. faragott tölgyfa gerenda 0.9—4.25 m. hosszú.
71.5 m³ I. oszt. 33 cm. átm. erdei vörös fenyő gömb szálfa.
7.00 m³ I. oszt. faragott vörös fenyő 7.20—9.8 m. hosszú.
1260 kg. Carbolineum.
920 kg. kátrány.
210 m² aszfalt lemez.
244 kg. Bessemer olaj festék.
350 kg. gép- és hengerolaj stb.

Részletes szállítási feltételek és részletes anyag kimutatás alulírottánál megszerezhetők.

Ajánlattevők alulírottánál legkésőbb 1911. évi március hó 1-ig benyújtandó zárt írásbeli ajánlatukhoz a részvénytársulat budapesti főpénztáránál lefizetett bántépénzről szóló elismervényüket mellékelni kötelesek.

Bántépénz általános ajánlatnál 1000 korona, csak fenyő anyagra szóló ajánlatoknál 500 korona és csak kemény fára szóló ajánlatoknál 500 korona.

Ajánlatok ajánlattevőkre március hó 15-ig kötelezők.

Sem utó-, sem távirati ajánlatokat nem fogadok el.

Kissztapár. 1911. évi február hó 16-án.

A mérnöki hivatal főnöke helyett:

JOLÁNKAY,
főmérnök.